

Advies

Advies over het voorontwerp van decreet houdende instemming met het protocol tot wijziging van het Eurovignetverdrag

Brussel, 2 december 2010

Mobiliteitsraad

Welstraat 34-36 • 1040 Brussel • T +32 2 209 01 25 • F +32 2 217 70 06 • info@mobiliteitsraad.be • www.mobiliteitsraad.be

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

Boudewijnlaan 30 bus 81 • 1000 Brussel • T +32 2 553 01 81 • F +32 2 553 50 76 • sariv@iv.vlaanderen.be • www.sariv.be

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Welstraat 34-36 • 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11 • F +32 2 217 70 06 • info@serv.be • www.serv.be

MORA

Adviesvraag: over het voorontwerp van decreet houdende instemming met het protocol tot wijziging van het verdrag van 9 februari 1994 inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens

Adviesvrager: Minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken

Ontvangst adviesvraag: 26 oktober 2010

Adviestermijn: 30 dagen

Goedkeuring/bekrachtiging raad: 26 november 2010

SARIV

Adviesvraag: over het voorontwerp van decreet houdende instemming met het protocol tot wijziging van het verdrag van 9 februari 1994 inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens

Adviesvrager: Minister-president

Ontvangst adviesvraag: 19 oktober 2010

Adviestermijn: 30 dagen

Goedkeuring/bekrachtiging raad: 16 november 2010 en 30 november 2010

Kenmerk: SARiV Advies 2010/22

SERV

Adviesvraag: over het voorontwerp van decreet houdende instemming met het protocol tot wijziging van het verdrag van 9 februari 1994 inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens

Adviesvrager: Minister-president

Ontvangst adviesvraag: 1 december 2010

Adviestermijn: 30 dagen

Goedkeuring/bekrachtiging raad: 15 december 2010

Inhoud

1.	Inleiding.....	4
2.	Situering adviesvraag	4
3.	Samenvatting van de adviesvraag	5
4.	Advies	6
4.1.	Verhogen van de efficiëntie van procedurele stappen.....	6
4.2.	Gemiste kans om te sturen naar externe effecten van mobiliteit	6
4.3.	Geen indexering van de tarieven	7

1. Inleiding

De MORA, de SERV en de SARiV zijn in de loop van oktober 2010 om advies gevraagd over de beslissing van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2010 over het ontwerp van decreet houdende de instemming met het protocol tot wijziging van het verdrag van 9 februari 1994 inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens, het zogenaamde Eurovignetverdrag.

Om het advies voor te bereiden hebben de secretariaten van de drie adviesraden een technisch overleg georganiseerd met vertegenwoordigers van de Vlaamse administratie.

De drie betrokken adviesraden hebben beslist om gezamenlijk advies uit te brengen. Het dagelijks bestuur van de SERV heeft het advies goedgekeurd op zijn bijeenkomst van 1 december, onder voorbehoud van bekrachtiging door de raad op 15 december 2010, de SARiV op 30 november 2010 na bespreking op zijn vergadering van 16 november 2010 en de MORA op 26 november 2010.

2. Situering adviesvraag

Op 9 februari 1994 ondertekenden België, Denemarken, Duitsland, Luxemburg en Nederland een verdrag inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens. Dit Verdrag werd gewijzigd door twee protocollen, respectievelijk omwille van de toetreding van Zweden¹ en de aanpassing aan de Europese Richtlijn 1999/62/EG².

Het bestaande Eurovignetverdrag moet opnieuw gewijzigd worden omwille van drie redenen:

- het aannemen van Richtlijn 2006/38/EG³, die Richtlijn 1999/62/EG wijzigt;
- het invoeren van de kilometerheffing in Duitsland in 2003, waardoor Duitsland afziet van de heffing van het gebruiksrecht op basis van dit Verdrag en de verdeelsleutel van de inkomsten van het Eurovignet hierdoor moet aangepast worden;
- het invoeren van het papierloos vignetsysteem (artikel 5, Protocol).

¹ Protocol van 18 september 1997 inzake de toetreding van Zweden tot het verdrag van 9 februari 1994 inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens.

² Protocol van 22 maart 2000 ter voldoening aan Richtlijn 1999/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 17 juni 1999 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware voertuigen; Richtlijn 1999/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 1999 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtvoertuigen, *Publicatieblad EG L 187*, 20 juli 1999, 42-50.

³ Richtlijn 2006/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 tot wijziging van Richtlijn 1999/62/EG betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtvoertuigen, *Publicatieblad EG L 157*, 9 juni 2006, 8-23.

Het protocol dat de wijziging van het Eurovignetverdrag regelt, werd reeds eerder ondertekend door de andere lidstaten; enkel België moest het protocol nog ondertekenen. Binnen België heeft het Eurovignet betrekking op zowel gewestelijke als federale bevoegdheden. Het protocol wordt derhalve ondertekend door de federale overheid met een machtiging van de drie gewestregeringen. Met haar beslissing van 15 oktober 2010 verleent de Vlaamse Regering de machtiging aan de federale vertegenwoordiger om het protocol te ondertekenen namens het Vlaamse Gewest. Uit de ons verstrekte informatie blijkt dat dit intussen gebeurde op 21 oktober 2010.

De adviesvraag gaat over het instemmingsdecreet met het protocol. De Raden betreuren dat zij door de laattijdige adviesvraag geen inhoudelijke rol meer kunnen spelen. Ze dringen er derhalve bij de Vlaamse Regering op aan om de strategische adviesraden tijdig te consulteren om hun beleidsadviserende rol te benutten. (zie *infra*, 4.1.)

3. Samenvatting van de adviesvraag

Het Eurovignetverdrag formuleert de afspraken tussen de verdragsluitende landen over het heffen van een gebruiksrecht, het Eurovignet. Dit is een recht voor het gebruik van het wegennet in de bovengenoemde landen door voertuigen vanaf 12 ton maximaal toegelaten massa. Het Eurovignetverdrag regelt onder meer de verplichting en de uitzonderingen tot het betalen van het gebruiksrecht, de tarieven van het vignet, het toezicht op de naleving en de verdeling van de inkomsten tussen de landen. Om het Verdrag te kunnen wijzigen is een protocol nodig.

De wijzigingen die het protocol aanbrengt, zijn de volgende:

- Een verwijzing naar de nieuwe Eurovignetrichtlijn 2006/38/EG, waardoor onder meer het uitbreiden van het toepassingsgebied tot voertuigen vanaf 3,5 ton vanaf 2012, het differentiëren van tarieven naar plaats, tijdstip en locatie,...wordt geregeld;
- De vervanging van het papieren vignet door een elektronisch vignet;
- De uitbreiding van de terugbetalingsmogelijkheden voor licentiehouders met een vignet van minder dan één jaar (niet van toepassing in België);
- Het bepalen van een nieuwe verdeelsleutel van de inkomsten door het afzien van de gebruiksheffing door Duitsland.

Het protocol regelt deze elementen, maar momenteel worden ze reeds in de praktijk toegepast.

Het protocol is opgemaakt tijdens de periode van de recente economische crisis waardoor de Eurovignetlanden hebben afgezien van een indexering van de tarieven van het Eurovignet.

4. Advies

4.1. Verhogen van de efficiëntie van procedurele stappen

Binnen België heeft de bepaling van het Belgische standpunt en de voorbereiding van de ondertekening van het protocol vertraging opgelopen door een gebrek aan afstemming tussen de betrokken beleidsniveaus en de verschillende Vlaamse beleidsdomeinen.

De Raden vragen de Vlaamse Regering om bij de Federale overheid aan te dringen om de bevoegdheidsregels te volgen en de gewesten tijdig te betrekken bij de dossiers waarin gewestbevoegdheden aan bod komen. Daarnaast vragen zij om op Vlaams niveau efficiënt te overleggen en de samenwerking tussen de beleidsdomeinen voor Europese en intergouvernementele dossiers te optimaliseren om tijdsverlies te vermijden.

Het protocol werd ondertekend door de federale vertegenwoordiger op 21 oktober 2010. Hierdoor is het voor de betrokken adviesraden niet meer mogelijk om het protocol inhoudelijk bij te sturen, aangezien een reeds ondertekend protocol niet kan herroepen worden op basis van ons advies. De Raden stellen vast dat de Vlaamse Regering door de laattijdige consultatie van de adviesraden hun werk en expertise niet valoriseert. Zij kunnen op dit moment enkel nota nemen van gemaakte beslissingen. Indien de Vlaamse Regering een inhoudelijk advies wenst over zulke dossiers, dient zij tijdig en voorafgaand aan de ondertekening het middenveld te consulteren over de beleidsbeslissingen. De Raden verwijzen in dit verband naar het SERV-advies over betere regelgeving, dat aandrang op een vroegere consultatie van de adviesraden.⁴

4.2. Gemiste kans om te sturen naar externe effecten van mobiliteit

De Vlaamse Regering heeft beslist om een kilometerheffing voor vrachtwagens in Vlaanderen in te voeren vanaf 2013. De Eurovignetrichtlijn biedt hiervoor het kader. Dit protocol heeft geen impact op de eventuele invoering van een kilometerheffing voor vrachtvervoer. Indien deze wordt ingevoerd, moet het Vlaamse Gewest na opmaak van een samenwerkingsakkoord met de andere gewesten, afzien van de inning of uit het verdrag treden, zoals Duitsland reeds heeft gedaan. Dit protocol wijzigt niets aan deze procedure.

Binnen de onderhandelingen over het protocol heeft de Vlaamse Regering de kans gemist om te werken aan de realisatie van de doelstelling van Pact 2020 over het verduurzamen van logistiek. Het Eurovignet kan slechts beperkt mobiliteitssturend werken, maar kan wel impact hebben op externe effecten zoals het verhogen van de bela-

⁴ SERV, *Betere regelgeving voor een effectieve en efficiënte overheid en meer welvaart en welzijn*, Brussel, 10 maart 2010, 8.

dingsgraad en de samenstelling van het voertuigpark. Gezien de geplande invoering van de kilometerheffing kunnen de Raden akkoord gaan dat dit niet gebeurd is.

Indien de Vlaamse Regering in een vroegere fase advies had gevraagd aan de bevoegde strategische adviesraden was het mogelijk geweest aan de Vlaamse Regering aan te geven voor welke aanpassingen er draagvlak bestaat binnen het Vlaamse (mobiliteits)middenveld, gekaderd in de geplande invoering van een kilometerheffing. De Raden stellen vast dat de wijzigingen in het protocol geen impact zullen hebben op het Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken.

4.3. Geen indexering van de tarieven

Via het Eurovignetverdrag werd een heffing ingevoerd voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens. In het Verdrag werd echter geen aanpassing van de tarieven aan de inflatie voorzien.

Bij de voorbereiding van het protocol tot wijziging van het Verdrag lag er bij de verdragsluitende landen een voorstel op tafel om de tarieven te indexeren, waarbij het basisbedrag dat sinds 1994 ongewijzigd was gebleven in één keer zou aangepast worden aan de inflatie sinds 1994. Hierdoor zouden de tarieven in het aanvangsjaar van het nieuwe protocol stijgen met meer dan 40%. Over dit voorstel werd uiteindelijk geen consensus gevonden omwille van de economische crisis. De Raden kunnen zich vinden in het argument van de economische crisis om de tarieven niet eensklaps met 40% te verhogen.

Volgens de Raden is een indexering van de tarieven van gewestelijke belastingen de regel, aangezien hierdoor de lasten voor de belastingplichtigen in verhouding tot het algemene prijspeil niet verzwaren, terwijl de opbrengsten voor de overheid toch nominaal toenemen. De meeste gewestelijke belastingen met vast tarief, zoals de milieuheffingen en de onroerende voorheffing, worden aangepast aan de inflatie. Beargumenteerde uitzonderingen moeten echter mogelijk blijven. Daarom zijn de Raden akkoord met het protocol dat nu voorligt, waarbij het jaarlijks bedrag voor het Eurovignet ook niet vanaf 2010 wordt aangepast aan inflatie.

Met de meeste hoogachting,

Namens de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA),

Daan Schalck

Voorzitter

Frank Van Thillo

Secretaris

Namens de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV),

Peter Leyman

Voorzitter

Pieter Kerremans

Administrateur-generaal

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV),

Prof. Dr. Jan Wouters

Voorzitter

Freddy Evens

Secretaris